

הדלקת הנר; 19:31
 יציאת השבת; 20:25

עלון מס' 332
 כ"ג סיון ה'תשע"ד

קרח

"רב לכם"
 מה שקובע את מידת האושר והשמחה של האדם, אינו מה שיש לו, אלא צורת ההתייחסות שלו למה שיש לו.

"ויקוץ קרוז"

לקח את עצמו לצד אחד להיות נחלק מתוך העדה לעורר על הכהונה (רש"י)

משיצאה השמועה על מצבו האנושי, נודע הדבר גם לילדי העיירה, והללו, אשר ידעו את טבעו של האיש הכעסן, חמדו להם לצון והחליטו שעליהם לראות בעיניהם את מחזה הפטירה של זלמן הכעסן. הלכו וטיפסו על חלונות ביתו והציצו פנימה, והנה, גם בשוכבו על ערש-דוויו, כשהוא נתון בתוך מחשבותיו שהנה הולך הוא לבית עולמו, ואנשי החברה קדישא כבר ניצבים ליד מיטתו, מוכנים לקרוא לעמו וידוי וקרית שמע - הבחין לפתע בילדים המטפסים על חלונות ביתו, לא יכל להתגבר על כעסו, ובכוחותיו האחרונים התחיל לבצע את התנועות המשונות בידיו וברגליו, כפי שהיה רגיל בכל יום ויום כאשר היה כועס על כל דבר קטן וגדול, כשהוא צועק לילדים לרדת מן החלון, ואלו היו המילים האחרונות שהוציא מפיו בשארית כוחותיו. מזה עלינו ללמוד, אדם שאינו עובד על מידותיו מידות אלו יהיו קשורות בו ככלב לעולם הבא..

אסור לדחות את העבודה על תיקון המידות. חושב האדם לעצמו: "אמנם, מגונה היא מידת הכעס וצריך לעבוד כדי להיפטר ממנה, אלא מיד הוא מוצא לו סיבות לדחות זאת: הנה, עכשיו, כשאני צעיר לימים... עודני זקוק לזה קצת כדי שאוכל להתמודד עם אתגרים שונים העומדים בדרכי, רק אתבסס מעט - ואזי אעבוד על עצמי, אבל ידוע הכלל, כי ככל שהאדם מתבגר ומזקין- קשה לו יותר לעקור מתוכו מידות שאינן מהוגנות. זכרוני שהיו מספרים, כי בעיירה אחת התגורר אדם שהיה כועס על כל דבר, קטן כגדול, ובשעתו כעסו, ובכל העיירה כבר כינו אותו בשם "זלמן הכעסן". והנה, לעת זקנתו חלה עד מאוד. הזעיקו את רופא העיר ולאחר שבדק אותו קבע כי שעותיו ספורות, ובני משפחתו מיהרו להזעיק את אנשי החברה קדישא, שיהיו עמו בשעת פטירתו.

כל העושה לרובה על תלמיד חכם, כאלו עושה לרובה על לוי שאלר והיה העולם. תנא דבי טליהו

"וישלוז משה לקרא לדתן ולאבירם בני אליאב ויאמרו לא נעלה"

אשתו של און הצילתו.

מסופר על אחד מגדולי הדור שאמר לאשתו לפני מיתתו. כאשר ביקשה ממנו שיתן לה חלק בעולם הבא בתורתו ובמצוותיו, השיב לה: "מה לך לבקשני בעניין חלק? מה שיהיה לי גם לך יהיה, כיוון שאת עזרת לי בעבודת השם. וכמו בעולם הזה כשהבעל הוא עשיר גם אשתו עשירה, ואם ח"ו לי לא יהיה גם לך לא יהיה, כי כשהבעל עני ממילא גם אשתו ענייה".

אדם העושה מה שצריך ומרגיש שממלא את תפקידו בשלימות, לא שייך אצלו שום קנאה, אפילו במי שגדול ממנו, כי כל הקנאה שורשה במה שמרגיש שחסר לו ועל ידי זה מגיע לקנא בחברו. אבל אם הוא עושה מה שנדרש ממנו, אף אם חברו במדרגה גבוהה יותר, אין הוא מתקנא בו כלל.

זכורני, כשעלו בני אדם פעם ראשונה לירח היו שם שניים, אחד הסתובב על הירח ואחד נשאר בחללית, ושאלתי את אחי שליט"א: "איך אותו אדם שנשאר היה יכול לסבול זאת?" וענה לי: "הרי הם לא משחקים כילדים". זאת אומרת שהם הבינו שלכל אחד ואחד יש את תפקידו שלו, ממילא אין לו מה לקנא ברעהו.

מתוך תפארת שמשון

"רב לכם"
 ע"י מידת הסבלנות, משיג האדם רצונו יותר מאשר ע"י תקיפות.
 ר' חיים מוולוז'ין

הלכות ברכות השחר

פינת ההלכה

הרב דב ניסים שלי"א,
ראש כולל "פורת יוסף"

תיקנו חכמינו לברך בשחר

ברכות שבח על סדר הפעולות מהקימה מהשינה: כשמתעורר "א-להי הנשמה שנתתה בי טהורה..."^א, כששומע קול התרנגול "הנותן לשכוי (תרגום) בינה", כשפוקח עיניו "פוקח עיוורים", כשיושב "מתיר אסורים", כשמזדקף "זוקף כפופים" כשמתלבש "מלביש ערומים" וכו'. ונהגו לברך את כל הברכות אף אם לא ביצע אחת מהפעולות (כגון: אף אם נרדם בבגדיו ולא התלבש בבוקר, מברך "מלביש ערומים"). ולפיכך:

א. גם נשים שפטורות ממצוות שתלויות בזמן, צריכות לברך ברכות השחר (שהרי נתקנו על פעולות שבם הן עושות). אלא שבמקום 'שלא עשני אשה', תאמר 'ברוך שעשני כרצוני' בלא הזכרת השם.

ב. מי שלא ברך 'ברכות השחר' בבוקר יכול לברך אותם במשך כל היום, חוץ מברכת 'על-נטילת-ידיים' (כיון שנטילת-ידיים, נתקנה משום תפילת-שחרית) וחוץ מברכת 'א-להי הנשמה' (אם התפלל כבר, יצא מברכת 'מחיה המתים'). וחוץ מברכות התורה (אם קרא ברכות קרית-שמע, כבר נפטר מברכת 'אהבת עולם').

ג. ברכת 'פוקח עיוורים', יכול גם סומא לברך, שיש לו הנאה שאחרים מראים לו את הדרך. וכן חרש מברך 'הנותן לשכוי בינה'.

ד. ברכת 'הנותן ליעף כח', אף-על-פי שלא נזכרה בתלמוד, כבר נהגו ברוב תפוצות ישראל לברכה.

ה. הניעור כל הלילה, מברך בבוקר כל ברכות השחר, וכן ברכות התורה, חוץ מברכת 'על-נטילת-ידיים' והמעביר שינה, שאינו מברך. ויש שמקפידים לשמוע ברכות התורה מפי אדם שישן ומברך להוציאם ידי חובה.

ו. הקם מחצות הלילה, מברך אז על-נטילת-ידיים וכל ברכות השחר וברכות התורה, אלא-אם-כן יחזור לישן קודם עמוד השחר.

מחלוקת שהיא לשם שמים כל צד מוכן לשמוע את הצד השני ולברר את האמת...

"טוב מראה עיניו"

תז"ל: "טוב לו ליצר שיהטא האדם במראה עיניו ובהרהורים רעים יותר מאשר להכשילו בגוף העבירה, לפי שהנכשל בגוף העבירה לבו מלא חרטות ותשובה, אולם החוטא בעיניו ובהרהורים חושב מה עשיתי, וכי נגעתי וכי כלשון הרמב"ם, ומטמא עצמו מיום ליום, וכך מדרדר ויורד ואין בלבו שום חרטה ותשובה, ולכך עדיף לו ליצר להכשילו בכך מאשר בגוף העבירה.

אם נצחת אל תשמה,
שבעולם הבא תהיה מנוצח.

ספר חסידים

נשאל הרב גלינסקי זצ"ל: על הכל מתפללים בתפילת עמידה, על שכל ובריאות ופרנסה ותשובה ותורה וגאולה. מדוע לא תקנו בקשה על שלום בית?
וענה: "ודאי תיקנו, אך אין אוזנינו שומעות מה פינו מדבר!".
נשאל: "איפה תיקנו?" ענה: "ונפשי כעפר לכל תהיה!"
עלינו להבין, אנשים סבורים ששלום בית הוא דבר התלוי בשני גורמים. ראשית, בצד השני, ושנית, בריבוננו של עולם שישפיע עליהם. ואינם מבינים שבראש ובראשונה תלוי הוא בהם... ואם נפשם כעפר תהיה, מובטח שלום ביתם!...

מתוך 'והגדת'

אם נדע שמחמאות הן לא רק 'הנהגה יפה' עם הבריות, אלא גורמות לאריכות ימים ושנים, יהיה לנו הרבה יותר קל להוציא את המחמאות מן הפה.

מתוך 'חשוקי חמד'

כתב רבי חיים מוולוז'ין זצ"ל, על ידי הענווה זוכה האדם לכל. וכמו משה רבינו ע"ה שהיה אדון הנביאים ואב החכמים לא נשתבח אלא בענווה, וכל מה שזכה הוא בעבור ענוותנו, ואילו היה עכשיו אדם עניו כמו משה רבינו, וודאי היה זוכה לתורה בשלימות.

אוצרות התורה

המידה העיקרית שיתפוס האדם שהיא מפתח הכל, הענווה! מפני שהיא ראש לכולן ותחתיה יוכלל הכל, וכאשר ייגע תמיד להשיג המידה הזאת, כל שאר המידות נגרות אחריה.

תומר דבורה

רבנו נחמן מברסלב אמר שאסור להכות את ילדים! כי מכות של הורים לא באות מתוך מחשבה וישוב הדעת, שכך צריך וכך טוב עכשיו לחינוכו של הילד. אלא הן באות מתוך דחף אליים של כעס ואיבוד שליטה של ההורה, שרוצה להרגיע את עצמו. גם אם יחשוב שהוא מתכוון לטובת הילד, וזה יהיה לו טוב לחינוכו ולהצלחתו, שידע נאמנה, שהכעס והאכזריות הם לא דוגמא לחינוך, והם נוגדים את כל דרך התורה שעליה נאמר: "דרכיה דרכי נועם וכל נתיבותיה שלום".

בזמן עטיפת הטלית צריך לכוון לקיים כל מצוות השי"ת (אורי"ח) אמר רבינו הגרש"י אועירבאך זיע"א, כשאדם מכוון לזכור כל מצוות של בין אדם לחבירו ולעשותם באהבה. אנשים באים לבקש צדקה, גם אם על פי הדין אפשר לדחותם, אל תעשה כן, וגם במקום הפסד, תן להם שקל, או חצי שקל, או מטבע מסוים, כל אחד ואחד לפי כוחו. בשמים רואים את זה בעין טובה..